

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ
«ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»
ΧΑΝΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ:
ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ ΒΕΝΙΖΕΛΟ
ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΜΑΡΟΥΣΙ, 7-8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022

Το Συνέδριο τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων

Π Ε Μ Π Τ Η 7 Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Υ 2 0 2 2

17:00 ΕΝΑΡΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Χαιρετισμός

Νικόλαος Παπαδάκης, Πρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής-Γενικός Διευθυντής Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

Εισαγωγική ομιλία και κήρυξη έναρξης εργασιών

Άγγελος Συρίγος, Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αναπληρωτής Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Προεδρείο: **Χάρης Μελετιάδης**

17:30 Ευάνθης Χατζηβασιλείου

| Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις: από την ανάπτυξη στη γραφειοκρατικοποίηση

17:50 Γιάννης Μπέτσας

| Η μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης στην Ελλάδα από τη σκοπιά του Ιστορικού Θεσμιισμού. Τροχιές εξάρτησης, θεσμική παγίωση και κρίσιμες καμπές

18:10 Χάρης Αθανασιάδης

| Βενιζελικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις: συγκαιρινές διαμάχες, μεταπολιτευτικές προσλήψεις, ιστοριογραφικές αποτυπώσεις

18:30 Συζήτηση

18:50 Διάλειμμα

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Προεδρείο: **Ευάνθης Χατζηβασιλείου**

19:10 Αντώνης Χουρδάκης

| "Εξαετής ακόλαστος πολιτεία" vs "Νέας ευκόσμου πολιτείας": συγκριτική μελέτη και αποτίμηση των προεκλογικών εξαγγελιών (κοινωνικοπολιτικών και εκπαιδευτικών) Ελευθέριου Βενιζέλου και Αντώνιου Μιχελιδάκη στον κρητικό Τύπο

19:30 Σοφία Ηλιάδου-Τάχου

| Η "εξελληνισis" διά της εκπαιδεύσεως ως κεντρική επιλογή των κυβερνήσεων των Φιλελευθέρων: Εκλογικές σκοπιμότητες ή οικοδόμηση ενός εθνικού οράματος;

19:50 Νίκος Φωτόπουλος

| Εκπαιδευτική πολιτική και κοινωνική ευπάθεια: το "μετέωρο βήμα" των μεταρρυθμίσεων απέναντι στις εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανισότητες

20:10 Συζήτηση

20:30 Λήξη εργασιών πρώτης ημέρας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ 1917
ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Προεδρείο: **Ισμήνη Κριάρη**

10:00 Βασίλης Κολλάρος

| Η εκπαιδευτική πολιτική της Προσωρινής Κυβέρνησης Θεσσαλονίκης ως αφετηρία της μεταρρύθμισης του 1917

10:20 Αθανάσιος Καραφύλλης

| Η επιρροή του Σχολείου Εργασίας στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917

10:40 Μάνος Παυλάκης

| Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα: χρονικές ασυνέχειες, μαθησιακές ασυνέπειες και προοπτικές

11:00 Συζήτηση

11:20 Διάλειμμα

4η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΒΕΝΙΖΕΛΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Προεδρείο: **Παναγιώτης Κιμουρτζής**

11:40 Βαγγέλης Καραμανωλάκης

| *Βενιζελικές μεταρρυθμίσεις και Πανεπιστήμιο Αθηνών: αντιδράσεις και προσαρμογές, 1911-1932*

12:00 Ισμήνη Κριάρη

| *Η συμβολή του Ελευθερίου Βενιζέλου στην ίδρυση νέων Πανεπιστημίων*

12:20 Νίκος Παπαδάκης

| *Η Πολιτική για την Ανώτατη Εκπαίδευση του ύστερου βενιζελισμού (1928-1932) και η Πανεπιστημιακή Μεταρρύθμιση του 1932 (Ν. 5343/32)*

12:40 Συζήτηση

13:00 Διακοπή εργασιών

5η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΒΕΝΙΖΕΛΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Προεδρείο: **Σήφης Μπουζάκης**

14:30 Αντιγόνη-Δέσποινα Ποιμενίδου

| *Οι βενιζελικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις ως καταλύτης του εξευρωπαϊσμού, 1911-1932*

14:50 Παναγιώτης Κιμουρτζής

| *Φιλελευθερισμός, Αξιοκρατία, Αριστεία: οι εκπαιδευτικές πολιτικές του Βενιζέλου και οι απηχήσεις τους*

15:10 Δημήτρης Χαραλάμπους, Αθανασία Πολυζοπούλου

| *Φιλελευθερισμός και Κοινωνική Δικαιοσύνη στην Εκπαίδευση: οι προσπάθειες, οι ματαιώσεις, οι κατακτήσεις*

15:30 Συζήτηση

15:50 Διάλειμμα

6η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Η ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΤΩΝ ΒΕΝΙΖΕΛΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Προεδρείο: **Αντώνης Χουρδάκης**

16:00 Σπύρος Γεωργακόπουλος

| *Η βενιζελική πολιτική ως πρότυπο: η μεταρρυθμιστική παρακαταθήκη στους μεταπολεμικούς εκπαιδευτικούς σχεδιασμούς*

16:20 Σήφης Μπουζάκης

| *Μεταρρυθμίσεις και μεταρρυθμιστικές προσπάθειες των Βενιζελικών κυβερνήσεων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: μια κριτική προσέγγιση των προταγμάτων, των συμβιβασμών, των συγκρούσεων και των ερμηνειών – οι παρακαταθήκες*

16:40 Χάρης Μελετιάδης

| *Η αποτίμηση της βενιζελικής εκπαιδευτικής πολιτικής στον ορίζοντα της ελληνικής εκπαίδευσης μετά τη Μεταπολίτευση*

17:00 Συζήτηση

ΣΥΝΟΨΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

17:20 Ελένη Γαρδίκι-Κατσιαδάκη

17:40 Λήξη εργασιών συνεδρίου

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Χάρης Αθανασιάδης, Καθηγητής Ιστορίας της Εκπαίδευσης και Δημόσιας Ιστορίας Παντείου Πανεπιστημίου, Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δημόσια Ιστορία» Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Ελένη Γαρδίκια-Κατσιαδάκη, Ομότιμη Ερευνήτρια Ακαδημίας Αθηνών, Επιστημονική Σύμβουλος Εθνικού Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

Σπύρος Γεωργακόπουλος, Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Σοφία Ηλιάδου-Τάχου, Καθηγήτρια Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, Αντιπρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Ιστορικών της Εκπαίδευσης

Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Θεωρίας και Ιστορίας της Ιστοριογραφίας, Πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής Ιστορικού Αρχείου Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Αθανάσιος Καραφύλλης, Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Παναγιώτης Κιμουρτζής, Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου, Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Ιστορικών της Εκπαίδευσης

Βασίλης Κολλάρος, Διδάκτωρ Διπλωματικής Ιστορίας Παντείου Πανεπιστημίου

Γιώργος Κουκουράκης, Επιστημονικός Συνεργάτης Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

Ισμήνη Κριάρη, Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου, τ. Πρύτανις Παντείου Πανεπιστημίου

Χάρης Μελετιάδης, Καθηγητής Τμήματος Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου, Μέλος Δ.Σ. Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού

Γιάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Σήφης Μπουζάκης, Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας της Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Πατρών

Νικόλαος Παπαδάκης, Γενικός Διευθυντής Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

Νίκος Παπαδάκης, Καθηγητής, Διευθυντής Κέντρου Πολιτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης

Μάνος Παυλάκης, Λέκτορας Μάθησης Ενηλίκων και Ηγεσίας, Πανεπιστήμιο Frederick (Κύπρου)

Αντιγόνη-Δέσποινα Ποιμενίδου, Διδάκτωρ Ιστορίας Διεθνών Σχέσεων και Ευρώπης Πανεπιστημίου της Σορβόνης

Αθανασία Πολυζοπούλου, Υποψήφια Διδάκτορας Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Άγγελος Συρίγος, Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αναπληρωτής Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Νίκος Φωτόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Δημήτρης Χαραλάμπους, Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ευάνθης Χατζηβασιλείου, Καθηγητής Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Γενικός Γραμματέας Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία

Αντώνης Χουρδάκης, Καθηγητής Ιστορίας της Εκπαίδευσης, Διευθυντής Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης Πανεπιστημίου Κρήτης

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Παναγιώτης Κιμουρτζής

Γιώργος Κουκουράκης

Χάρης Μελετιάδης

Νικόλαος Παπαδάκης

Ευάνθης Χατζηβασιλείου

Αντώνης Χουρδάκης

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΙ

CIVITEL®
Attik

CIVITEL®
Olympic

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ
«**ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**»

ΧΑΝΙΑ

Πλατεία Έλενας Βενιζέλου, Τ.Κ. 73133, Χανιά

Τηλ.: 28210 51555, 28210 56008

venizelos-foundation.gr e-mail: info@venizelos-foundation.gr